

KODEKS ETIKE IN PROFESIONALNE PRAKSE

Kodeks etike in profesionalne prakse je odprt za stalno revizijo in dopolnjevanje s strani etične komisije Slovenskega društva za integrativno psihoterapijo in transakcijsko analizo (v nadaljevanju Društvo SINTA). Nanj moramo gledati kot na osnovo za dobro prakso in ne kot na spisek minimalnih zahtev.

1. VELJAVNOST

1.1. Etični kodeks ureja profesionalno odgovornost Društva SINTA v odnosu do klientov, kolegov znotraj Društva SINTA ter širše psihoterapevtske stroke. Nanaša se na vse kategorije članstva v Društvu SINTA (pridruženi član, član v treningu, redni član, član fakultete IPSA).

2. NAMEN KODEKSA

Namen Etičnega kodeksa profesionalne prakse Društva SINTA je:

- 2.1. Zaščita in informiranje oseb, ki koristijo ali se zanimajo za klinične storitve Društva SINTA.
- 2.2. Jasna obrazložitev standardov profesionalne prakse Društva SINTA in zagotavljanje kakovostnih storitev.
- 2.3. Zagotovitev ustreznega postopka obravnave pritožb znotraj Društva SINTA v primeru suma oziroma obtožbe kršenja Kodeksa.

3. ODNOS MED KLIENTOM IN TERAPEVTOM

- 3.1. Odnos med klientom in terapevtom je profesionalni odnos, v katerem je klientovo dobro terapevtova glavna skrb.
- 3.2. Terapevt je dolžan v vseh okoliščinah spoštovati klientovo dostojanstvo, osebno vrednost in enkratnost.
- 3.3. Terapevtov cilj je, spodbujati pri klientu večje zavedanje, mu nuditi podporo, omogočiti rast in samostojnost, z namenom, da bi se mu povečal razpon življenjskih izbir ter sposobnost in pripravljenost prevzeti odgovornost za svoje odločitve.
 - 3.3.1. Terapevt spoštuje klientovo starost, zdravstveno stanje, spol, seksualnost, versko in etnično pripadnost, družbeni kontekst in vse druge pomembne vidike njegovega življenja.
 - 3.3.2. Terapevt klientu redno nudi možnost ponovnega pregleda terapevtskega dogovora ter napredka terapije.

- 3.3.3. Odločitev glede zaključka terapije je skupna odgovornost terapevta in klienta. Če terapevtova profesionalna presoja ne podpira klientove odločitve, da preneha s terapijo, terapevt omogoči zaključek terapije na način, ki spoštuje klientovo avtonomijo. Opustitev terapije ali menjavo terapevta je treba izvesti obzirno do klientovega dostojanstva in dobrobiti.
- 3.4. Terapevt upošteva pomen dobrega terapevtskega odnosa za uspeh terapije in se zaveda, kakšno moč in vpliv mu daje ta odgovornost. Terapevt deluje v skladu s tem razumevanjem in ne sme klienta finančno, seksualno ali čustveno izkoriščati za lastne potrebe.
- 3.4.1. Terapevt ne zadržuje klienta po tem, ko terapija ni več učinkovita in ne povečuje cene storitev, ne da bi se pred tem posvetoval s klientom.
- 3.4.2. Spolni odnosi s klienti niso dovoljeni.
- 3.4.3. Spolno nadlegovanje v obliki namernih ali ponavljajočih se pripomb, gest ali dotikov seksualne narave, ki so ali bi lahko bili s strani klienta razumljeni kot vsiljivi, je neetično.
- 3.5. O vsakršnem dotikanju ali fizičnem posredovanju se je treba s klientom vnaprej dogovoriti.
- 3.6. Terapevt mora vedeti, kdaj so njegovi drugi odnosi ali obveznosti v nasprotju z interesi klienta. Kadar pride do takega konflikta interesov, je terapevt dolžan, da klienta na to opozori in ga je pripravljen skupaj z njim tudi razčistiti.
- 3.7. Terapevti naj upoštevajo, da dvojni odnosi - torej takrat, ko je klient hkrati tudi terapevtov podrejeni, prijatelj, sorodnik ali partner – običajno slabijo njihovo profesionalno presojo in povzročajo nepotreben stres tako klientu kot njim samim.

4. ZAUPNOST INFORMACIJ

- 4.1. Zaupnost je v dobri terapevtski praksi samoumevna. Vsi pogovori med terapevtom in klientom se morajo obravnavati kot zaupni. Kadar je terapevt v dvomih glede meja zaupnosti, naj poišče supervizijo.
- 4.2. Klient mora biti pred začetkom terapije obveščen (kot del dogovora med klientom in terapevtom), da lahko terapevt v izjemnih okoliščinah, ko je klient nevaren sebi ali drugim, prekrši zaupnost in ustrezno ukrepa.
- 4.3. Kadar terapevt želi določene informacije, ki jih je pridobil pri delu s klienti, uporabiti v predavanju ali publikaciji, mora pridobiti klientov pristanek in zagotoviti njegovo anonimnost. Klient mora biti obveščen, da lahko pristanek na uporabo informacij o njem tudi kadarkoli prekliče.
- 4.4. Terapevt ima delovno okolje, v katerem je zagotovljena zasebnost.

- 4.5. Terapevt ne sme o klientih dajati pripomb, zaradi katerih bi bile njihove težave videti banalne.
- 4.6. Terapevt se drži načela zaupnosti terapevtskega odnosa tudi po tem, ko klient s terapijo zaključi.

5. VARNOST KLIENTOV

- 5.1. Terapevt naredi vse, kar je v njegovi moči, da zaščiti klienta pred telesnimi ali psihološkimi poškodbami, ki bi nastale v teku terapije.
- 5.2. Kadar se pri klientu pojavi telesna zdravstvena težava, terapevt klienta napoti k njegovemu zdravniku ali drugi ustrezno usposobljeni osebi. Terapevt mora pridobiti klientovo dovoljenje, preden se obrne na drugega strokovnjaka, razen v primeru močnejših etičnih ali pravnih utemeljitev.
- 5.3. Terapevt mora predvideti, kako bo poskrbljeno za kliente v primeru terapevtove opravilne nesposobnosti ali smrti. Med drugim mora tudi poskrbeti za ustrezno obravnavo zaupnih dosjejev in avdio ali video posnetkov.

6. SKLENITEV ZAČETNEGA DOGOVORA

- 6.1. Dogovori med klientom in terapevtom, ki so lahko pisni ali ustni, morajo jasno opredeliti višino in način plačila storitev, počitnice/praznike ter odpoved terapevtskih srečanj z ene ali druge strani. O trajanju terapije, menjavi terapevta in prenehanju terapije je treba s klientom doseči obojestransko sprejemljiv dogovor, še preden se terapija prične. Kasnejše spremembe dogovora so prav tako stvar dogovora s klientom.
- 6.2. Če klient to zahteva, mora terapevt predložiti podatke o svoji usposobljenosti in izkušnjah.
- 6.3. Če klient to zahteva, mu mora terapevt predložiti pričujoči Etični kodeks profesionalne prakse Društva SINTA ter akt o pritožbenem postopku.
- 6.4. Terapevt klienta obvesti, če ugotovi kakršenkoli konflikt interesov v uvodnem pogovoru ali kadarkoli kasneje v teku terapije.
- 6.5. Terapevt je odgovoren za postavljanje in nadzor meja med profesionalnim in družabnim odnosom in mora klientu te meje tudi pokazati.

7. USPOSOBLJENOST

- 7.1. Terapevt sprejema kliente v skladu s svojo usposobljenostjo, zmožnostmi in supervizijskimi dogovori.

- 7.2. Terapevt je pozoren, da ne prekorači meje svoje usposobljenosti. Kadar ugotovi, da se približuje meji svoje usposobljenosti, je nujen posvet s kolegom in/ali supervizorjem. V primeru, da se to izkaže za primerno, klienta preusmeri k drugemu terapevtu.
- 7.3. Terapevt je dolžan vzdrževati svojo lastno učinkovitost in zmožnost izvajanja terapevtskega dela. Terapevt ne sme delati s klienti, kadar so njegove sposobnosti ovirane zaradi čustvenih težav, bolezni, vpliva alkohola ali kateregakoli drugega razloga.
- 7.4. Terapevt ima ustrezno terapevtsko in supervizijsko podporo, s pomočjo katere vzdržuje etičnost in profesionalnost svojega dela.

8. SUPERVIZIJA

8. 1. Supervizija nudi terapevtu podporo ter izzive za strokovni razvoj. Člani Društva SINTA ne smejo izvajati terapevtskega dela brez ustrezne ravni supervizije.
8. 2. Terapevt skupaj s svojimi supervizorji deli odgovornost za izvajanje supervizije, ki je naravnana k cilju in relevantna za terapevtovo klinično prakso.

9. STROKOVNO IZPOPOLNJEVANJE

9. 1. Terapevt je dolžan nadaljevati svoj osebni in strokovni razvoj skozi naslednje možnosti: osebna terapija, redna supervizija, nadaljnje usposabljanje, raziskovanje, objavljanje strokovnih prispevkov.

10. SHRANJEVANJE PODATKOV

10. 1. Terapevt o poteku terapije vodi stalen in urejen strokovni zapis obravnave (dosje), ki ga mora varno hraniti.

11. OGLAŠEVANJE

11. 1. Oglaševanje se mora omejiti na opisne podatke o storitvah in usposobljenosti terapevta, ki storitve nudi. V oglaševanju terapevtskih storitev se ne sme uporabljati osebnih pričevanj, primerjati z drugimi ponudniki ali na kakršenkoli način namigovati, da so oglaševane storitve bolj učinkovite kot tiste, ki jih nudijo druge psihoterapevtske šole ali organizacije. Terapevt ne sme oglaševati usposobljenosti, ki je ne poseduje.
11. 2. Bodoči psihoterapevti, ki še niso zaključili usposabljanja, ne smejo sebe opisovati na način, ki bi sugeriral, da so popolnoma usposobljeni v določeni šoli psihoterapevtske prakse.

12. RAZISKOVANJE

12. 1. Če terapevt izvaja raziskave o psihoterapiji, je to dolžan izvajati znotraj tukaj načrtanih etičnih okvirov.

13. PRAVNI POSTOPKI

13. 1. Terapevt mora biti primerno obveščen o pravnih vidikih svojega dela in imeti dostop do pravnih storitev.
13. 2. Terapevt, ki je pred sodiščem obtožen kazenskega prestopka ali je podvržen uspešni civilni tožbi s strani klienta, mora o tem obvestiti inštitut, kjer se je usposabljal.
13. 3. Terapevt, ki v teku svojega kliničnega dela izve za določeno kriminalno dejanje, ne glede na to, kdaj se je to dejanje zgodilo, mora takoj poiskati supervizorsko in pravno pomoč.

14. ODGOVORNOST DO PSIHOTERAPEVTSKE STROKE

14. 1. Terapevt ne sme sprejeti v terapijo osebe, ki je že v obravnavi pri drugem terapevtu, razen če se drugi terapevt s tem eksplicitno strinja.
14. 3. Terapevt se mora v osebnem življenju in strokovnem delu vesti tako, da v očeh javnosti spodbuja zaupanje v psihoterapevtsko stroko.
14. 4. Terapevt, ki je zaskrbljen glede strokovnega postopanja drugega terapevta, se mora o tem najprej pogovoriti z dotičnim kolegom. Če se zadeva ne da zadovoljivo razrešiti, se lahko poseže po pritožbenem postopku ustrezne strokovne organizacije.